

Mobilní aplikace ve smluvním právu

Abstrakt

Pojmem mobilní aplikace v soudobé laické řeči označujeme na počítači vytvořený program, obvykle menšího rozsahu, který vykonává svou funkci v rámci operačního systému, instalovaném na smartphonu. Aplikace se za relativně krátké období své existence staly jedním z nejdynamičtěji se rozvíjejících druhů softwaru; světové výnosy z aplikací přesahují v roce 2018 sto miliard dolarů, s očekáváním stále rychlejšího růstu. Tento raketový vzestup sebou ovšem nese i negativní následky. Především je tu fakt, že specifické aspekty mobilních aplikací nejsou dostatečně zohledněny v právní úpravě, která na ně dopadá, zejména v soukromoprávním odvětví. Právo je fenoménem měnícím se pomalu a prudký vývoj technologií způsobuje, že normy mohou zaostávat za smluvní praxí osob, které se na poli mobilních aplikací pohybují. Cílem tohoto článku je nastínit existující soukromoprávní úpravu mobilních aplikací v českém právu, a následně provést komparaci se smlouvami poskytovatelů aplikací operujících v České Republice. Důraz bude kladen na unikátní aspekty úpravy aplikací, nepřítomných u hmotných předmětů plnění nebo u jiného softwaru.

Klíčová slova

Mobilní aplikace, Digitální obsah, Smlouva o poskytování digitálního obsahu, UsedSoft, Google Play, Ulož.to

Úvod – Aplikace v ČR

Mobilní aplikace jsou v české společnosti fenoménem starým sotva deset let, a přesto se již dokázaly stát naprosto integrální součástí práce i zábavy mnohých osob. Aplikace, v originále „mobile app“ lze nejlépe popsat jako program malého až středního rozsahu, který slouží svému účelu v rámci prostředí operačního systému smartphonu. V České republice se mobilní aplikace staly poprvé všeobecně dostupnými 22. srpna 2008 v souvislosti s uvedením smartphonu iPhone na český trh¹ a v současné době používá smartphony, a tedy i mobilní aplikace, přes 6 milionů lidí v České republice², tedy více než polovina všech občanů státu.

Pojem aplikace je problematicky svojí nejednotností v rámci informačních technologií samotných, tím spíše pak v právní rovině, kde termín aplikace vyjadřuje formu realizace práva orgány veřejné moci. Zejména v posledních letech začínají vývojáři i poskytovatelé používat termín aplikace (*app*) i pro software mimo smartphony, například operační systém Windows 10 hovoří o programech v něm nainstalovaných jako o aplikacích. Rovněž aplikace na

---

1 ČTK, JAM. *Nový iPhone 3G dostanou Češi už 22. srpna* [online]. Hospodářské Noviny, Česká Tisková Kancelář, © 2008. Publikováno 6.8.2008. [cit 10. 12. 2018].

2 Statista.com. *Number of smartphone users in the Czech Republic from 2013 to 2019* [online]. Statista, © 2015. Publikováno srpen 2015. [cit 10. 12. 2018].

smartphonech mohou mít mnoho podob, od web-aplikací³ až po ty stažitelné z virtuálních obchodů. V této eseji bude pojem aplikace vždy znamenat mobilní aplikaci na smartpohonu.

Navzdory všudypřítomnosti mobilních aplikací se právo zatím jen velmi pomalu přizpůsobilo nové technologické realitě. Pojem mobilní aplikace v platné právní úpravě nenajdeme, a ani obecné právní normy zatím dostatečně nezohledňují specifické aspekty poskytování digitálního obsahu vůbec, natož pak mobilních aplikací. Zlepšení nicméně pomalu přichází, a to zejména díky iniciativě Evropské unie, která se začala o digitální trh a jeho potenciál pro pozdvihnutí ekonomiky výrazně zajímat. Mobilní aplikace jsou, již ze své podstaty, prakticky nezávislé na státních hranicích a v současnosti jsou pro českého uživatele za pomoci internetu dostupné produkty z celého světa. Například, podle statistiky vypracované Evropskou komisí v roce 2015, 54% digitálního trhu v Evropě tvořily služby s původem ve Spojených státech amerických.⁴ Evropská unie proto vytvořila tzv. Strategii pro jednotný digitální trh, jejímž cílem je je zajistit, že Unie, členské státy i její občané plně využijí možností, které nová digitální éra nabízí.⁵ V rámci této strategie již vzniklo a dále vzniká sekundární právo unie, které bere na zřetel novou realitu trhu a zasazuje jak aplikace tak jiný digitální obsah do jasného právního rámce. Veškerá tato unijní úprava se samozřejmě promítá do úpravy české.

Prozatím ale stále platí, že právní úprava smluv o poskytování mobilních aplikací je stanovena jen v té nejobecnější rovině, a tedy jsou to smlouvy samotné, které primárně určují podobu právního vztahu mezi poskytovatelem a uživatelem aplikace.

Kapitola 1. - Aplikace v českém právním řádu a smluvní praxi

Mobilní aplikace jako taková má několik rozměrů v soukromém i veřejném právu. Aplikace samotné jsou podkategorií softwaru, neboli počítačových programů.

V první řadě je třeba položit otázku, zda lze mobilní aplikaci klasifikovat jako věc v právním smyslu. Věc je upravena obecně v předpise 89/2012 Sb. Občanský zákoník. Věcí je vše, co je rozdílné od osoby a slouží potřebě lidí (§ 489 OZ). Ustanovení ovšem nezmiňuje požadavek způsobilosti věci být

---

3 Web-aplikace, neboli Internetová aplikace je poddruhem aplikace, poskytovaná uživatelům přes internet za použití internetového prohlížeče, přičemž uživatel ve svém zařízení ukládá jen minimum souborů, jako např. osobní nastavení. Typickým příkladem web-aplikace je právní informační systém Beck-Online.

4 Evropská rada. *Digital single market for Europe* [online]. Evropská Unie, © 2017. Publikováno 23.10.2017. [cit. 13. 12. 2018]

5 Evropská rada. *Digital single market for Europe*. op. cit.

předmětem subjektivních majetkových práv, který plyne z původního textu návrhu⁶ OZ a důvodové zprávy.⁷ Aplikace bezpochyby slouží potřebě lidí. Otázku způsobilosti aplikací být předmětem subjektivních majetkových práv zodpoví jednak občanský zákoník, tak jeho speciální předpis zákona č. 121/2000 Sb. Autorský zákon. Software může být předmětem majetkových práv autorských, zejména práva dílo užit, šířit, zveřejnit apod., dle ustanovení AZ. Stejně tak může být aplikace předmětem práva držby (§ 987 OZ), bezdůvodného obohacení (§ 40, odst. 4 AZ, § 2991 OZ) a mnoha dalších institutů. Mobilní aplikace tedy dozajista věcmi jsou, nicméně věcná práva k nim podléhají speciálním ustanovením autorského zákona.

Nejpodstatnějším rozdílem mezi mobilní aplikací a jinou věcí v občanskoprávním smyslu je právě její autorskoprávní složka, a tedy její právní statut díla. To je, jakožto jedinečný výsledek tvůrčí činnosti autora vyjádřeno v objektivně vnímatelné elektronické podobě (§ 2, odst. 1 AZ). Mobilní aplikace může být od základu vytvořena jediným autorem, nicméně v praxi je daleko častější, že se jedná o výsledek tvůrčí práce několika programátorů i umělců, kteří se tak stávají spoluautory aplikace (§ 8, odst. 1 AZ). V případě programátorů je pak třeba mít na paměti, že spoluautorem není ten, kdo ke vzniku díla přispěl pouze poskytnutím pomoci nebo rady technické nebo odborné povahy nebo poskytnutím technické dokumentace (§ 8, odst. 2 AZ). V případě autorství v rámci vývojářské společnosti k aplikaci nebo její části jako svěbytného díla platí, že *“Není-li sjednáno jinak, zaměstnavatel vykonává svým jménem a na svůj účet autorova majetková práva k dílu, které autor vytvořil ke splnění svých povinností vyplývajících z pracovněprávního nebo služebního vztahu. Takové dílo je zaměstnaneckým dílem. Počítačové programy a databáze, ... která nejsou kolektivními díly, se považují za zaměstnanecká díla i tehdy, byla-li autorem vytvořena na objednávku; objednatel se v takovém případě považuje za zaměstnavatele.”* (§58 AZ) V praxi to znamená, že autoři/programátoři mají k výsledné mobilní aplikaci či jinému programu zcela minimální vztah a veškerá práva spravuje společnost sama.

Podkapitola 1.1 – Rozhodnutí UsedSoft

Z výše uvedeného vyplývá, že v právní úpravě aplikací i jiného digitálního obsahu panuje jistá dichotomie. Z pohledu občanskoprávního jsou aplikace

---

6 Sněmovní tisk 362/0, Vládní návrh na vydání zákona občanský zákoník. *Digitální repozit-*

tář [online]. Poslanecká sněmovna parlamentu České republiky, © 2011. Publikováno 26. 5. 2011 [cit. 16. 12. 2018].

7 *Důvodová zpráva k NOZ (konsolidovaná verze)* [online]. Ministerstvo spravedlnosti ČR, Publikováno 3. 2. 2012 [cit. 16. 12. 2018].

věcmi a předměty plnění závazků z pohledu autorskoprávního jde o díla. Vypořádání těchto dvou aspektů bývá častým problémem právní teorie i praxe nakládání se softwarem. Přelomovým rozhodnutím v této otázce bylo rozhodnutí Evropského soudního dvora C-128/11, "UsedSoft v. Oracle".

ESD judikoval, že princip vyčerpání práv se uplatní stejně u nehmotně distribuovaného softwaru, jako u hmotných nosičů, neboť jde o funkční ekvivalenty,⁸ a efekt vyčerpání zahrnuje i následující úpravy softwaru, tedy různé updaty či patche. Osoba, která tedy obdrží za úplatu již užitý software, je řádným nabyvatelem ve smyslu řečené směrnice. Aby ovšem další prodej použitého softwaru neporušoval autorská práva, musí původní osoba s licenci svoji kopii znehodnotit.⁹ Jelikož tedy nemůže držitel autorských práv protestovat proti dalšímu prodeji softwaru, je druhý nabyvatel, stejně jako všichni následní nabyvatelé, považován za řádného, ve smyslu směrnice 2009/24/EC.¹⁰

Uplatněním článku 4 Směrnice 2009/24/EC tak ESD ukončil dlouhou debatu o podstatě autorských práv ke zveřejněnému softwaru a zároveň tím stanovil pevnou hranici, kde režim softwaru jako autorského díla končí, a nastává režim nehmotné věci. Na tento závěr bude navazovat připravovaná směrnice O poskytování digitálního obsahu, kde je právní podstata digitálního obsahu vymezena právě jako druhý režim; software, který je nezatížen právy třetích stran a lze s ním bez dalšího nakládat jako s předmětem plnění smlouvy.¹¹

Podkapitola 1.2 – Závazkový rozměr

Právní úprava mobilních aplikací, se kterou nejčastěji přijdou do styku laikové, je úprava závazková. S aplikacemi se nakládá jako s předměty plnění závazku: v rámci smluv jsou obchodovány mezi vývojáři navzájem nebo poskytovány uživatelům. To znamená, že aplikace jako předmět plnění závazku jsou přítomné jak v B2B, tak v B2C vztazích. Spornou otázkou smlouvy o poskytování mobilních aplikací zůstává prozatím její klasifikace do určitého smluvního typu. Především se touto smlouvou nikdy nepřevádí vlastnictví k originálu, což vyplývá z původu jako autorského díla; uživatelům či jiným vývojářům je poskytnuta pouze kopie a užívací práva. To přibližuje smlouvu

---

8 Rozsudek Soudního dvora (Velkého senátu) ze dne 3. 7. 2012. UsedSoft GmbH v Oracle International Corp.,. Věc C-128/11,. In: EUR-lex. [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie.

9 Rozsudek Soudního dvora UsedSoft op. cit.

10 Rozsudek Soudního dvora UsedSoft op. cit.

11 Článek 8 návrhu Směrnice Evropského parlamentu a Rady KOM (2015) 634 v konečném znění 2015/0287 (COD), ze dne 9. 12. 2015 o některých aspektech smluv o poskytování digitálního obsahu. [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie. [cit. 10. 12. 2018]

o poskytování aplikací licenci (§ 2358 OZ), nicméně taková smlouva má mnohem více aspektů, než jen licencování díla. Nelze se tedy vyhnout závěru, že smlouvy o poskytování aplikací jsou, alespoň prozatím, inominační, tedy právem explicitně neupravené (§ 1746, odst. 2 OZ). Tyto smlouvy je tedy třeba posuzovat zejména podle obecných norem Občanského zákoníku a soukromého práva, jako jsou ustanovení o nabídce (§ 1731 OZ), úplatnosti, respektive bezúplatnosti smlouvy (§ 1747 OZ), účincích (§ 1759 OZ) a ještě obecnějších ustanoveních o právním jednání (§ 545 OZ) a obecných právních zásadách, zejména presumpci dobré víry a *pacta sunt servanda*. V rámci smluv o poskytování aplikací hrají významnou roli rovněž spotřebitelská ustanovení (§ 1810 a násl. OZ) a v návaznosti zákon č. 634/1992 Sb. O ochraně spotřebitele, jelikož většina mobilních aplikací je poskytována právě spotřebitelům.

Podkapitola 1.3 – Soutěž

Mobilní aplikace jsou významné nejen pro závazkové právo. Díky ekonomickému potenciálu, který digitální trh má, je obchodování s aplikacemi často podrobováno dohledu orgánů odpovědných za zdravou hospodářskou soutěž. I v tomto kontextu dokáže být trh s aplikacemi velmi inovativní. Jedním z typických příkladů nových forem narušení soutěže je tzv. „*product bundling*“, kdy je určitý software poskytován pouze ve spojení s jiným produktem, například specifickým zařízením nebo operačním systémem, což má potenciál zneužití dominantního postavení ve smyslu § 10 zákona č. 143/2001 o ochraně hospodářské soutěže. Evropská komise udělila v červenci tohoto roku pokutu 4,34 miliard dolarů za zneužití dominantního postavení společnosti Google, která nutila výrobce smartphonů integrovat do svých zařízení vyhledávací aplikace od Google jako podmínku licencování svého operačního systému Android.¹²

Kapitola 2. - Smlouvy o poskytování mobilních aplikací v praxi

Mimo výjimečné případy, kdy je aplikace poskytována individuálně na míru, je smlouva o jejím poskytnutí vyhotovována poskytovatelem samotným, bez reálné možnosti uživatele podmínky smlouvy změnit. Tedy se jedná o smlouvu adhezní (§1798 OZ). Aby ovšem smlouva splňovala zákonné požadavky, a zároveň se vyrovnala se situacemi, které zákon upravuje pouze obecně nebo vůbec, musí poskytovatel, který vyhotovuje její znění, zohlednit mnoho faktorů. Platí totiž, že nejlepší obranou poskytovatele vůči problémům ze

---

12 Evropská komise – Tisková zpráva. *Antitrust: Commission fines Google €4.34 billion for illegal practices regarding Android mobile devices to strengthen dominance of Google's search engine* [online]. Evropská komise, © 2018. publikováno 16.7.2018. [cit. 20. 12. 2018]

strany spotřebitele je prevence.

Největší praktickou odlišností kontraktace při poskytování aplikací od běžného uzavírání smlouvy je fakt, že smlouva samotná stojí v procesu pořízení aplikace uživatelem prakticky stranou. Uživatel uzavře právní vztah několika dotyky na telefonu, bez nutnosti si smluvní podmínky, které jsou v těchto případech jedinou formou smlouvy, přečíst. A jak již praxe ukázala, uživatelé je skutečně nečtou, přestože tyto podmínky často obsahují ujednání velmi zásadního rázu.

Podkapitola 2.1 – Google Play

Platforma Google Play je největším online tržištěm aplikací na světě.¹³ V prosinci 2018 bylo přes tento appstore k dispozici 2,6 milionu aplikací.¹⁴ Jako u všech poskytovatelů digitálního obsahu online je smlouva se spol. Google adhezí, kdy musí uživatel bez dalšího souhlasit s předpřipravenými podmínkami společnosti, aby získal do appstoru přístup a mohl stahovat aplikace.

Smluvní úprava společnosti Google v otázce poskytnutí mobilní aplikace se skládá z velkého množství online dostupných dokumentů. Mimo jiné zde figurují samotné Smluvní podmínky služby Google Play, obecné Smluvní podmínky společnosti Google, na které navazují Zásady ochrany osobních údajů, Věkové požadavky pro účty Google, na které dále navazují Smluvní podmínky pro uplatnění dárkových karet a mnohé další. Přestože se systematika těchto podmínek podobá spíše návodu k použití, jde v kontextu poskytování digitálního obsahu o skutečnou smlouvu a veškeré relevantní stránky i četné vysvětlující nápovědy uživatele právně zavazují.

Byť je společnost Google nadnárodní korporací původem z USA, pro země Evropského hospodářského prostoru a Švýcarsko provozuje appstore dceřiná společnost Google Ireland Limited.¹⁵ Tedy společnost založená a řídicí se právem Irska. Zároveň si ale Smluvní podmínky společnosti Google jako rozhodné právo určují „anglické“, stejně jako sudiště. Z toho vyplývá, že smlouva jako rozhodné právo určuje právo Spojeného království Velké Británie a Severního Irska. Alespoň prozatím se v právních rádech obou států uplatní normy práva EU, tedy platí, že i ochrana uživatelů, zejména v otázkách

---

13 LOESCHE, D. *Number of apps available in leading app stores as of 3rd quarter 2018* [online]. Statista, © 2018. Publikováno říjen 2018. [cit 18. 12. 2018].

14 Statista.com. *Number of available applications in the Google Play Store from December 2009 to December 2018* [online]. Statista, © 2018. Publikováno prosinec 2018. [cit 18. 12. 2018].

15 *Smluvní podmínky služby Google Play* [online]. Google Ireland limited, © 2018. Publikováno listopad 2018 [cit 18. 12. 2018].

spotřebitelských smluv a ochrany osobních údajů, vyplývajících z norem EU, musí být na stejné úrovni. České soukromé právo nemá v těchto ohledech úpravu od těchto norem odlišnou.¹⁶ Platnost práva EU dále znamená, že spotřebitel může a poskytovatel musí podat žalobu místě bydliště spotřebitele.¹⁷ a že jim volbou práva nesmí být odebrána ochrana poskytovaná národní úpravou.¹⁸ Což ostatně obecné smluvní podmínky potvrzují tak, že ve spotřebitelských vztazích uvádí výslovně jako rozhodné právo národní právo spotřebitele.

Smluvní podmínky služby Google Play ujednávají zejména aspekty používání digitálního obsahu, konkrétně otázky zletilosti, sběr informací poskytovatelem, možnosti zablokování účtu i softwaru, možnosti jednostranné změny podmínek a aktualizací. Dále jsou do detailu upraveny aspekty plateb a práv třetích stran, zejména autorů. Speciální podmínky jsou stanoveny poskytování hudby a tzv. Kiosku¹⁹.

Google volí zajímavé řešení v otázce zletilosti uživatele. Pro hodnocení věkové přístupnosti aplikací neexistuje žádná závazná právní norma²⁰, z čehož vyplývá, že mohou nastat četné spory a problémy v otázce svéprávnosti potenciálního uživatele ke konkrétnímu úkonu v aplikaci. Obecné podmínky Google proto výslovně stanoví, že ke spravování vlastního účtu Google musí být osobě v ČR 16 let, dále dává mladším osobám možnost zpřístupnění obsahu pomocí vytvoření Rodinné skupiny²¹, ve které může zletilá osoba/rodič spravovat obsah nezletilých. Po právní stránce se tak poskytovatel fakticky zbavuje odpovědnosti za problémy vzniklé ze situací, kdy se k potenciálně nevhodné aplikaci dostane osoba nedostatečně vyspělá, nebo tato osoba provede v aplikaci právní jednání, které není schopna rozumově posoudit, například nákup. Reálně tomu však tato dohoda nebrání; přístup k aplikacím za pomoci cizího účtu je pro nezletilé triviální, a identita osoby se

---

16 Zákon č. 89/2018 Sb. Občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 634/1992 Sb. O ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR

17 Článek 18 Nařízení Evropského Parlamentu a Rady č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Brusel I bis). In: EUR-Lex [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie. [cit. 17. 12. 2018]

18 Článek 6, odst. 2 Nařízení Evropského Parlamentu a Rady č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím I). In: EUR-Lex [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie. [cit. 17. 12. 2018]

19 Podslužba Google Play zpřístupňující zprávy, časopisy a jiná periodika.

20 V rámci EU takové hodnocení vykonává nevládní nezisková organizace PEGI, která se ovšem zaměřuje pouze na hry, a to primárně na počítačové a konzolové.

21 *Smluvní podmínky služby Google Play op. cit.*

při stahování nijak neověřuje.

Z celého souboru podmínek společnosti Google je patrná snaha autorů o pokrytí všech potenciálních problémů a převedení odpovědnosti za jejich vznik na uživatele. To je samozřejmě legální, vzhledem k autonomii vůle, která platí nejen v českém, ale snad i v každém civilizovaném soukromém právu, přičemž nevyhnutelné korektivy spočívají v nemnohých kogentních normách, zejména spotřebitelském právu. Podmínky jsou rovněž zcela obecné. Smlouva nerozlišuje mezi použitím v různých právních rádech, znění v češtině i angličtině je identické²². Rovněž není smluvně dán rozdíl pro různé typy uživatelů: spotřebitele či podnikatele, platící nebo neplatící.

Podkapitola 2.2- Ulož.to

Společnost Ulož.to cloud a.s. je českou korporací provozující největší a veřejnosti nejznámější²³ online úložiště souborů ulož.to. Smlouvu se společností neuzavírá uživatel stažením aplikace, nýbrž až registrací do systému, na kterou se vážou Všeobecné smluvní podmínky používání, a bez které nelze aplikaci fakticky používat. Je na místě si položit obecnou otázku, nakolik uzavře uživatel s poskytovatelem konkludentně smlouvu již pouhým stažením aplikace, což by mělo relevanci například v případě, kdy by stažení aplikace poškodilo jiný software ve smartphonu. V tomto konkrétním případě je nicméně taková situace skutečně pouze teoretická.

Stažení aplikace Ulož to je možné buďto přímo z webu www.uloz.to, nebo z online obchodu Google Play. Toto první a pro uživatele zdánlivě triviální rozhodnutí je ze smluvně-právního hlediska významné v tom, zda uživatel uzavře smlouvu se společností Ulož.to cloud a.s. nebo i se společností Google. Google Play ve svých smluvních podmínkách nepředvídá možnost další registrace po stažení aplikace z appstoru, ale zároveň ji nevyklučuje, a uživatel musí být tedy zavázán dvěma smlouvami. Teoretickou situaci, kdy budou smlouvy v rozporu, ani jedna z nich neřeší,²⁴ nicméně Google má pro tyto účely smluvní podmínky i pro vývojáře.²⁵ Pokud tedy uživatel stáhne aplikaci z Google Play, vzniká tím komplikovaný právní vztah o třech stranách, kdy uživatel musí uzavřít smlouvu s Google i Ulož to a.s., aby se dostal k použití

---

²² *Smluvní podmínky služby Google Play* [online]. Google Ireland limited, © 2018. Publikováno listopad 2018 [cit 18. 12. 2018].

²³ 71500. *Studie poskytovatelů vybraných služeb informační společnosti v České republice v rámci Společnosti 4.0* [online]. Ministerstvo průmyslu a obchodu, © 2018. Publikováno 5. 11. 2018. [cit 20. 12. 2018].

²⁴ *Všeobecné smluvní podmínky užívání* [online]. Ulož.to cloud a.s, © 2018. znění k 22. 12. 2018 [cit 22. 12. 2018] a *Smluvní podmínky služby Google Play op. cit.*

²⁵ *Distribuční smlouva pro vývojáře Google Play* [online]. Google Ireland limited, © 2018. Publikováno listopad 2018. [cit 18. 12. 2018].

aplikace, a obě společnosti mají mezi sebou smlouvu o vztahu vývojáře a distributora.

Obecné Smluvní podmínky hovoří o možnostech využití aplikace uloz.to jako o poskytování služeb.²⁶ Smluvní podmínky vychází v této teoretické klasifikaci ze zákona 480/2004 Sb. o některých službách informační společnosti a varianta služeb je skutečně jeden z pohledů na poskytování dig. obsahu, propagovaný nejvíce právě poskytovateli, nicméně v případě stahování souborů za pomoci aplikace není možné tuto klasifikaci přijmout bez dalšího. Především, „Služba informační společnosti“ je svébytný a autonomně vykládaný pojem práva EU, vytvořený původní směrnicí 2000/31/ES za účelem obecného podchyzení veškerého plnění poskytovaného přes internet.²⁷ Mezi termín služba a služba informační společnosti nelze z hlediska smluvně-právní teorie dát rovnítko. Rovněž, znění směrnice bylo vytvořeno na počátku tisíciletí, tedy v době, kdy mobilní aplikace vůbec neexistovaly. Je tedy na místě se ptát, do jaké míry lze Směrnicí a transponované zákony v případě mobilních aplikací vůbec použít. Smlouva o poskytování dig. obsahu prozatím není v české ani unijní úpravě jednotně klasifikována jako služba, licence či něco jiného, a dokud nebude, není možné tuto právní klasifikaci stanovit smluvně, zejména s ohledem na interpretaci podmínek jednotlivých smluvních typů.

Další problematický bod smlouvy lze spatřovat v článku 2,2.5, který stanoví, že „*Poskytovatel je oprávněn poskytování Služeb dle čl. 8 kdykoli ukončit, a to i bez předchozího upozornění Uživatele.*“²⁸ Toto ujednání může na první pohled evokovat jednostranné bezdůvodné odstoupení od smlouvy, které by bylo v případě uživatele-spotřebitele v přímém rozporu s ustanovením § 1814 písm. e OZ. Při bližším prozkoumání konkrétních služeb ale vyjde na jevo, že se jedná o služby typu streamu²⁹, a že článkem 2,2.5 je pouze podchycena možnost jejich dočasného vypnutí. Na tomto článku je nejvíce patrný hlavní problém smluv upravujících online závazky, a sice nejasná terminologie, která je často v kolizi s terminologií známou českému právnímu řádu, navíc dopadající na technologie, které mají úplně jinou technologickou podstatu, než

---

26 *Všeobecné smluvní podmínky užívání* [online]. Uloz.to cloud a.s, © 2018. znění k 22. 12. 2018 [cit 22. 12. 2018]

27 Bod 17 Preambule Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu (směrnice o elektronickém obchodu). In: EUR-Lex [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie. [cit. 22. 12. 2018]

28 *Všeobecné smluvní podmínky užívání, op. cit.*

29 Stream, neboli streamování/streaming je forma kontinuálního přenosu digitálních dat od poskytovatele k uživateli, která se vyznačuje svojí okamžitostí a neopakovatelností, podobně jako např. Živé vysílání.

s jakou zákonodárce počítal.

V bodu 9 smlouvy poskytovatel vylučuje prakticky jakoukoli odpovědnost vůči uživateli za nefunkčnost služeb, které poskytuje. Zejména určí, že poskytuje služby „tak, jak jsou“.³⁰ Možnost přenechat věc úhrnkem umožňuje OZ v §1918, nicméně aplikace tohoto ustanovení je přinejmenším problematická. Z teoretické stránky, ustanovení se týká věcí, ne poskytování služeb informační společnosti nebo digitálního obsahu. Rovněž nelze ustanovení a institut úhrnku obecně uplatnit univerzálně, ale pouze na věci, jejichž povaha to připouští; názor, který opakovaně vyjadřuje Nejvyšší Soud ve své judikatuře.³¹ U věcí kupovaných úhrnkem má navíc kupující jistotu, že nějakou věc dozajista obdrží, například plná skladová jednotka něco zjevně obsahuje, i když si kupující není jistý konkrétním obsahem. U online služby poskytování úložiště přes aplikaci nemá uživatel vůbec možnost zjistit, zda je funkční předtím, než provede registraci, a tedy uzavře smlouvu. Poskytovatel se zjevně frází „tak, jak jsou“ snaží kompletně předejít své zákonné odpovědnosti za vady, ve smyslu § 1914 a násl OZ, a zároveň tím může přímo porušovat § 1814 písm. a) OZ, který zakazuje vyloučit či omezit spotřebitelova práva z vadného plnění, pokud je uživatelem spotřebitel.

Problémem, který má potenciál mít dopad na veškerá ustanovení smlouvy, je otázka rozlišení platícího a neplatícího uživatele, respektive jejich nerozlišení u jednotlivých plnění. Platí ustanovení § 1747 OZ, že v bezúplatné smlouvě se chtěl dlužník zavázat spíše méně, než více. Smluvní podmínky Ulož.to umožňují uživateli nákup kreditu, který odpovídá virtuální měně v rámci aplikace a webu, a za jeho pomoci získá uživatel přístup k neomezenému stahování a širší škále služeb. Z podstaty věci je třeba kredit vnímat jako transformovanou formu úplaty, a pokud si jej uživatel nakoupí, je třeba na celou uzavřenou smlouvu pohlížet jako na úplatnou. Tím bude dotčena interpretace mnohých smluvních ustanovení, například zmiňovaného čl. 2, nebo vyloučení záruky za integritu souborů v článku 4,12. Tato ustanovení by dozajista byla jinak interpretována soudem v kontextu platícího a neplatícího uživatele a celé smlouvě toto nerozlišení dodává přinejmenším nejistotu.

Závěr – Realita smluv poskytování aplikací

Význam mobilních aplikací pro společnost je již teď zcela neopomenutelný a vše nasvědčuje tomu, že bude v budoucnu jen růst. Bohužel, technologická inovace sebou přináší i nejistotu a chaos způsobený zastaráváním právního

---

30 *Všeobecné smluvní podmínky užívání* [online]. Ulož.to cloud a.s, © 2018. znění k 22. 12. 2018 [cit 23. 12. 2018]

31 *Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 24. 10. 2013, sp. zn. 33 Cdo 2641/2012.* [online]. Nejvyšší soud, © 2012 [cit. 22. 12. 2018].

řádu. Nejen proto jsou právní vztahy na poli poskytování aplikací tvořeny především ujednáními v adhezních smlouvách poskytovatelů, což sebou přináší očekávané znaky.

Z analýzy smluv společností Google a Ulož.to cloud a.s. vyplývá jedna dominantní myšlenka, a to, že poskytovatelé jsou si dobře vědomi reálné nemožnosti uživatele podobu smlouvy ovlivnit, a z toho vyplývající neochoty se smlouvou vůbec zabývat. Poskytovatelé mají v kontraktaci prakticky volnou ruku. A jelikož, jakožto velké společnosti, mají dobré povědomí o právní úpravě, kterou musí dodržovat, znají zároveň nástroje, kterými vychýlit rovnováhu práv a povinností na svou stranu. U obou analyzovaných smluv jsou práva uživatele a poskytovatele v hrubém nepoměru, zatímco právům poskytovatele a povinnostem uživatele vyhrazuji podmínky Ulož.to většinu smlouvy, vypsána práva uživatele se omezují na šest odstavců, které jsou navíc pouhým opisem zákonných práv vyplývajících z kogentních ustanovení.³²

Dalším obecným znakem smluv o poskytování mobilních aplikací je fascinující, nicméně velmi alarmující nepoměr objemu textu uzavíraných smluv vůči jejich reálnému dopadu do praxe. Jak bylo zjištěno, na poli poskytování aplikací vedle sebe stojí bezplatná instalace třemi dotyky na smartphonu a smluvní podmínky o velikosti desítek normostran, rozdělené do formátu menší encyklopedie. Tento nepoměr působí o to více na uživatelskou psychiku, a podvědomě mu říká, že smlouvu, kterou uzavírá, se nevyplatí číst.

Pro smlouvy o mobilních aplikacích v češtině je rovněž typická nepřesná či přímo nesprávná terminologie, vyplývající z nutnosti překládat zahraniční termíny a dosavadní nejasnou úpravou oblasti.

Jak je patrné, smluvně-právní úprava mobilních aplikací i obecně softwaru, má před sebou mnoho výzev, kterým musí čelit, než dosáhne uspokojivé kvality. Zda se tak stane, je ovšem jiná otázka, neboť práva a povinnosti vzešlé ze smlouvy o poskytování mobilní aplikace jsou často tak malé hodnoty, že se nevyplatí ani jedné ze stran se domáhat svých práv v případě porušení – společnostem se nemusí vyplatit vymáhat svá práva vůči jednotlivcům a jednotlivci samotní často ani neví, že je mají. A nezdá se, že by se jedna z těchto skupin snažila tento stav změnit. Pokud má dojít k prolomení statu quo a zlepšení, musí ho přinést veřejná moc.

Zdroje

Zákon č. 121/2000 Sb., Autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů. In: ASPI [právní

---

32 *Všeobecné smluvní podmínky užívání* [online]. Ulož.to cloud a.s., © 2018. znění k 22. 12. 2018 [cit 23. 12. 2018]

informační systém]. Wolters Kluwer ČR

Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR

Zákon č. 480/2004 Sb. O některých službách informační společnosti, ve znění pozdějších předpisů. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR

Zákon č. 634/1992 Sb. O ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR

Nařízení Evropského Parlamentu a Rady č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Brusel I bis). In: EUR-Lex [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie. [cit. 17. 12. 2018] Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX:32012R1215>

Nařízení Evropského Parlamentu a Rady č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím I). In: EUR-Lex [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32008R0593>

Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu (směrnice o elektronickém obchodu). In: EUR-Lex [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A32000L0031>

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 24. 10. 2013, sp. zn. 33 Cdo 2641/2012. [online]. Nejvyšší soud, © 2012 [cit. 22. 12. 2018]. Dostupné z: <http://www.n soud.cz/Judikatura/2461-2012>

Rozsudek Soudního dvora (Velkého senátu) ze dne 3. 7. 2012. UsedSoft GmbH v Oracle International Corp., Věc C-128/11, In: EUR-lex. [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1547281285501&uri=CELEX:62011CJ0128>

ČTK, JAM. *Nový iPhone 3G dostanou Češi už 22. srpna* [online]. Hospodářské Noviny, Česká Tisková Kancelář, © 2008. Publikováno 6.8.2008. Dostupné z: <https://www.m.ihned.cz/c1-26205280-novy-iphone-3g-dostanou-cesi-uz-22-srpna>

Evropská rada. *Digital single market for Europe* [online]. Evropská Unie, © 2017. Publikováno 23.10.2017. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/digital-single-market/>

Důvodová zpráva k NOZ (konsolidovaná verze) [online]. Ministerstvo spravedlnosti ČR, Publikováno 3. 2. 2012 Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/Duvodova-zprava.pdf>

Evropská komise – Tisková zpráva. *Antitrust: Commission fines Google €4.34 billion for illegal practices regarding Android mobile devices to strengthen dominance of Google's search engine* [online]. Evropská komise, © 2018. publikováno 16.7.2018. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-4581_en.htm

71500. *Studie poskytovatelů vybraných služeb informační společnosti v České republice v rámci Společenosti 4.0* [online]. Ministerstvo průmyslu a obchodu, © 2018. Publikováno 5. 11. 2018. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/e-komunikace-a-posta/postovni-sluzby/sluzby-informacni-spolecnosti/studie-poskytovatelu-vybranych-sluzeb-informacni-spolecnosti-v->

ceske-republice-v-ramci-spolecnosti-4-0--241166/

Návrh Směrnice Evropského parlamentu a Rady KOM (2015) 634 v konečném znění 2015/0287 (COD), ze dne 9. 12. 2015 o některých aspektech smluv o poskytování digitálního obsahu. [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A52015PC0634>

Sněmovní tisk 362/0, Vládní návrh na vydání zákona občanský zákoník. *Digitální repozitář* [online]. Poslanecká sněmovna parlamentu České republiky, © 2011. Publikováno 26. 5. 2011. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/text2.sqw?idd=71123>

Statista.com. *Number of smartphone users in the Czech Republic from 2013 to 2019* [online]. Statista, © 2015. Publikováno srpen 2015. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/494605/smartphone-users-in-czech-republic/>

LOESCHE, D. *Number of apps available in leading app stores as of 3rd quarter 2018* [online]. Statista, © 2018. Publikováno říjen 2018. Dostupné z: <https://www.statista.com/chart/12455/number-of-apps-available-in-leading-app-stores/>

Statista.com. *Number of available applications in the Google Play Store from December 2009 to December 2018* [online]. Statista, © 2018. Publikováno prosinec 2018. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/266210/number-of-available-applications-in-the-google-play-store/>

Smluvní podmínky služby Google Play [online]. Google Ireland limited, © 2018. Publikováno listopad 2018 [cit 18. 12. 2018]. Dostupné z: https://Play.google.com/intl/cs_cz/about/Play-terms/index.html

Smluvní podmínky společnosti Google [online]. Google Ireland limited, © 2018. Publikováno listopad 2018. Dostupné z: <https://policies.google.com/terms/update?hl=cs&gl=cz>

Distribuční smlouva pro vývojáře Google Play [online]. Google Ireland limited, © 2018. Publikováno listopad 2018. Dostupné z: https://Play.google.com/intl/ALL_cz/about/developer-distribution-agreement.html

Všeobecné smluvní podmínky užívání [online]. Uloz.to cloud a.s, © 2018. znění k 22. 12. 2018. Dostupné z: <https://uloz.to/podminky/vse>